

Vorbereiding post 5

Doe-het-zelvers

Groep 6-7-8

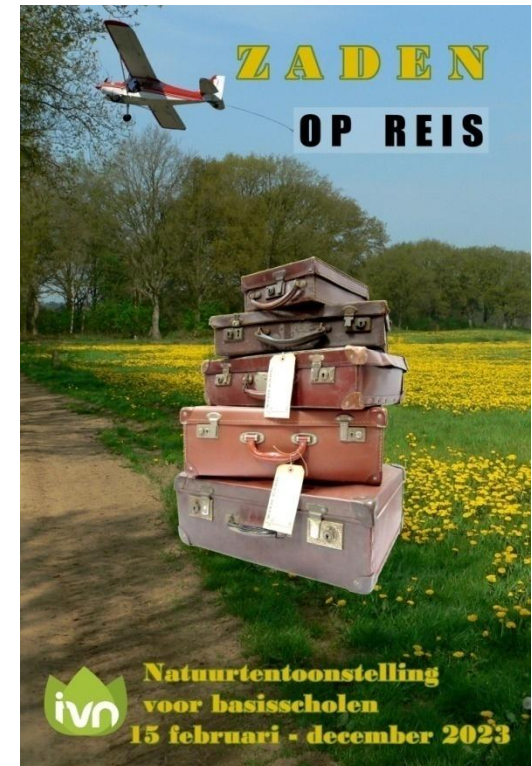
Welkom bij IVN Valkenswaard-Waalre

Dit is de digitale voorbereiding op post 5:
Doe-het-zelvers, voor groep 6, 7 en 8.

Inhoud:

- Algemeen
- Bord en demonstratiemodellen
- Spel
- Werkblad
- Opruimen

Algemeen

- Bij de post is een tafel nodig. Zet hierbij stoelen voor de kinderen en jezelf klaar.
- Zet bij deze tafel ook de mand met demonstratiematerialen klaar, het model van de pindaplant en het stuk kunstgras.
- Gebruik, als het kan, een extra tafel voor het spel.

- In het werkboek dat op de post ligt vind je achter het tabblad 'Groep 6-7-8' op papier alle informatie over deze post.
- Neem voor het bord en de demonstratiemodellen niet meer dan 10 minuten en de rest van de tijd voor het spel.
- Het werkblad kan op school worden gemaakt, dit hoeft niet op de post.

ZADEN OP REIS

WERKBOEK POST 5

DOE-HET-ZELVERS

Bord en demonstratiemodellen

Op de post willen we de kinderen het volgende duidelijk maken:

- Er zijn planten die hun zaden zelf, zonder hulp van buitenaf, verspreiden.
- Ze doen dit door schieten, kruipen of zelf planten.

Vertel telkens eerst wat over een plant op het bord staat en laat daarna met het model zien hoe de 'doe-het-zelf' werkt.

Verhaal over doe-het-zelvers

Planten die bij het verspreiden van hun zaden geen hulp van buitenaf nodig hebben, zijn niet afhankelijk van bijvoorbeeld wind, water, of langskomende dieren. De zaden komen echter maar een klein stukje bij de moederplant vandaan.

De zaden kunnen weg komen door schieten, kruipen, of ze worden door de moederplant zelf geplant.

Bij de post staan verschillende materialen waarmee je kunt laten zien hoe planten 'doe-het-zelven'.

Schieten

Een voorbeeld van een plant die zijn zaden wegschiet is de reuzenbalsemien.

Pak uit de mand de 'ijsschoorn' en het plastic balletje.

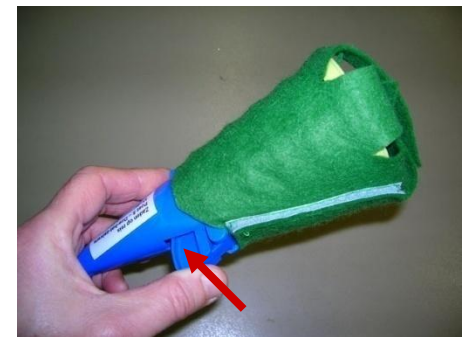
Doe het balletje in de hoorn en sluit af met de flappen van vilt.

Druk langzaam op de knop en ... floep, daar schiet het balletje weg!

(Minder ver trouwens dan iedereen verwacht – maar in het echt komen de zaden ook slechts enkele meters ver.)

Hoe werkt het?

De vrucht van de reuzenbalsemien wordt steeds sappiger als hij rijp wordt. Tot de vrucht uit elkaar klapt en de zaden weggeschoten worden. Net als het balletje.

Een ander voorbeeld is de lathyrus. Van deze plant zitten (nagemaakte) bloem, en (echte) vruchten en zaden in een kijkdoos in de mand.

Laat de doos s.v.p. dicht!

Als de peul nog niet rijp is, zit hij dicht.

Een rijpe peul springt makkelijk open, bijvoorbeeld wanneer hij aangeraakt wordt. Dan krullen de kleppen om als een kurkentrekker, en worden de zaden weggeslingerd.

De zaden zijn rond en glad. De vorm zorgt ervoor dat ze verder weg kunnen komen: een bal gooi je verder weg dan een vel papier!

Ook de brem heeft peulen die de zaden wegslingeren.

Zaden die weggeschoten worden, komen maximaal een paar meter bij de plant vandaan.

gekrulde klep

Kruipen

Een voorbeeld van een plant waarvan de zaden kruipen is de korenbloem.

Pak uit de mand de 'paraplu' en leg het stuk kunstgras op tafel.

Leg de paraplu dicht in een van de hoeken. Klap hem dan gedeeltelijk open.

Hierbij blijft het harige bolletje op zijn plek liggen en schuiven de uiteinden van de paraplu naar voren.

Klap de paraplu weer dicht. De uiteinden blijven 'steken' en het harige bolletje schuift daardoor naar voren.

(Niet ver – maar in het echt komen de zaden ook slechts enkele centimeters ver.)

beweging

Hoe werkt het?

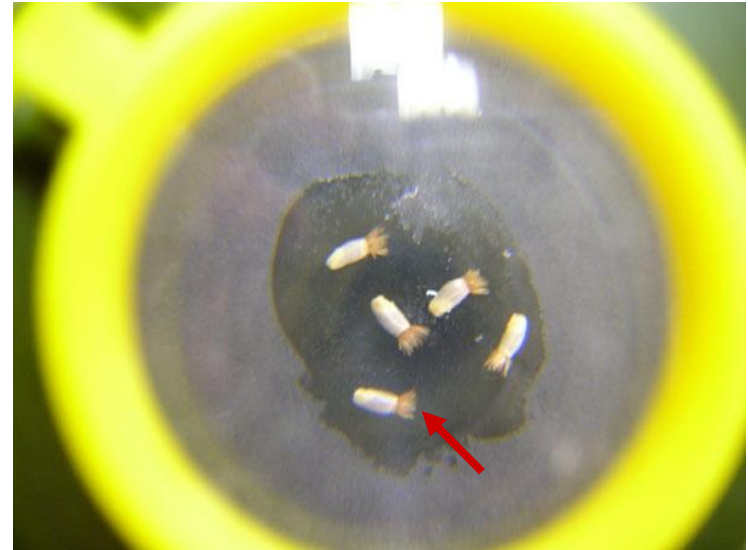
Aan het zaad van de korenbloem zit een kransje van haartjes. De haartjes staan bij nat weer dicht bij elkaar en gaan bij droge omstandigheden wijd uiteen staan, eenzelfde beweging als de paraplu maakt.

Laat de 2 loeppotten met korenbloemzaad rondgaan, de kinderen kunnen hierin de zaden met kransjes haar goed zien.

Zien ze ook het mierenbroodje?

Laat de loeppotten s.v.p. dicht!

Zaden die kruipen komen maximaal 10 centimeter van de plant terecht.

Planten

Een voorbeeld van een plant die zijn zaden zelf plant is de reigersbek.

Pak uit de mand het bakje met steekschuim en de kurkentrekker.

Draai de kurkentrekker langzaam met de wijzers van de klok mee.

De punt van de kurkentrekker verdwijnt daarbij in het steekschuim.

(Draai de kurkentrekker ook weer uit het schuim, niet trekken!)

Hoe werkt het?

Aan het vruchtje van de reigersbek zit een steeltje dat op een kurkentrekker lijkt. Bij afwisselend natte en droge omstandigheden krult het steeltje meer of juist minder.

Hierdoor wordt het zaad de grond in gedraaid, net zoals de kurkentrekker het schuim in gaat.

Een andere plant die zijn zaden zelf in de grond stopt is de pindaplant.
Hiervan staat een model op de post.

Aan de plant komen bloemen.
Als deze bloemen bestoven zijn, groeit er een steeltje uit de bloem naar beneden.

Het steeltje groeit de grond in. Onder de grond groeien en rijpen hieraan de vruchten (de doppelinda's) waarin de zaden (pinda's) zitten.

Vandaar de naam 'aardnoten'!

In het doosje naast het model zitten doppelinda's.
Maak het kastje en het doosje s.v.p. niet open.

Zaden die op deze manier geplant worden, komen maximaal een paar decimeter van de plant terecht.

Spel

Voor de groepen 6, 7 en 8 wordt het Peanuts Vragenspel gebruikt.

Materiaal:

- spelbord
- doos met daarin:
 - 6 spelfiguren (peulen)
 - 3x7 pionnen
 - 2 dobbelstenen
 - 40 vraagkaartjes

Vooraf

Leg het spelbord op tafel.
Schud de vraagkaartjes en leg de stapel naast het spelbord.
Geef ieder kind een peul en laat deze op het midden van het bord (bij de trein) zetten.

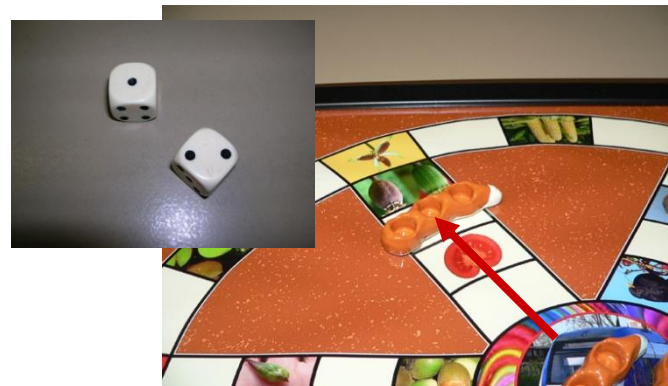
Vertel

Je hebt op deze post heel veel over doe-het-zelvende planten gehoord. Weet je het nog?

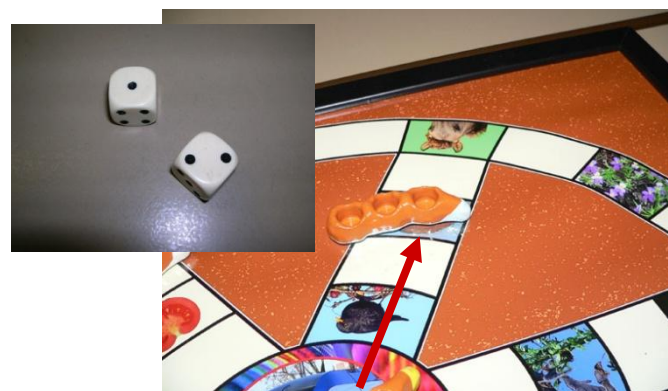
Spelen

Kies een kind dat mag beginnen.
Deze gooit beide dobbelstenen en gaat het gegooide aantal ogen vooruit. De weg mag zelf gekozen worden, er is geen speelrichting.

Komt de speler op een blanco vak,
dan is het volgende kind aan de
beurt.

Komt de speler op een vak met een
plaatje, dan pakt hij de bovenste
vraagkaart van de stapel en leest de
vraag voor, inclusief nummer.
De speler die aan de beurt is probeert
het goede antwoord te geven.
Spieken op het infobord mag!

De antwoorden staan op nummervolgorde
in het werkboek, op bladzijde 26 en 27.
De begeleider beslist of het antwoord goed
en volledig is.

Als een speler een eerste vraag goed heeft, mag hij nog een keer gooien en zetten.

Ook dan geldt weer: komt hij op een blanco vak terecht, dan is de beurt voorbij; komt hij op een vak met een plaatje dan mag hij de vraag van het bovenste vraagkaartje beantwoorden.

Na twee vragen (ook als beide antwoorden goed zijn) gaat de beurt naar de volgende speler.

Op het spelbord staan 7 speciale vakken met plaatjes:

2x groen (paard, elzenprop)

2x rood (zonnebloem, esdoornvleugeltjes)

2x geel (vrucht viooltje, zaad korenbloem)

1x regenboog (trein)

Wie op zo'n vak komt en daar de vraag goed beantwoordt, verdient een pion in dezelfde kleur of in een kleur naar keuze (in het geval van de trein).

De pion wordt in het spelfiguur gezet.

Einde

Degene die als eerste 1 gele, 1 groene en 1 rode pion heeft verdiend, wint het spel.

Als de speltijd om is voordat iemand drie pionnen heeft kunnen verdienen, wint degene met de meeste pionnen.

Werkblad groep 6-7-8

Het werkblad voor groep 6, 7 en 8 hoeft niet op de post gemaakt te worden. Dit kan ook op school gebeuren.

Wil je het werkblad bij het IVN maken, dan zijn er potloden op de post.

De oplossing zit in het werkboek.

5. Doe-het-zelfers

Groep
6-7-8

ivn

Rebus

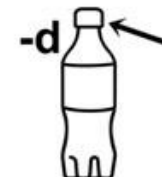
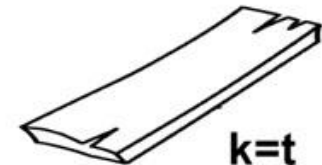
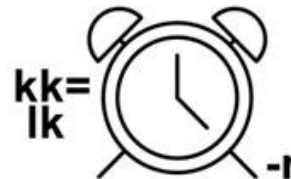
Bij elk plaatje hoort een woord.

Welk nieuw woord krijg je als je de letters verandert?

Vul onder elk plaatje de uitkomst in.

Alle woorden bij elkaar vormen een vraag.

Beantwoord de vraag onderaan.

 ?

.....

Opruimen

Na de laatste groep spel opruimen, en tafels/stoelen rechtzetten.

De materialen gaan door veel handen. We nemen aan dat iedereen hiermee voorzichtig is, maar toch kan er iets kapot gaan of kwijt raken. Meld dit s.v.p. meteen bij degene die vanuit het IVN de ochtend/middag begeleidt, of bij de leerkracht.

Bedankt voor je medewerking en veel succes en plezier met het bezoek aan ***Zaden op reis***.